

Для цього необхідно ретельно стежити за усіма змінами і намагатися йти на крок вперед, тому що навіть найменша перевага в період кризи в сотні разів цінніше, ніж в стабільні періоди розвитку економіки.

Менеджмент має бути готовий до різких змін і вчасно реагувати на них. Важливо встояти психологічно і зробити вірний тактичний хід. Поза сумнівом, як і більшість рішень що приймаються управлінцями, ці рішення ґрунтуватимуться на інтуїції, яку неможливо розвинути, а тому знайти точний алгоритм дій в ситуації невизначеності не можна. Проте в цьому і є суть ринку - виграє той, хто ризикує.

Література:

1. Клименко С. М. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризику / Клименко С. М., Дуброва О. С. – К.: КНЕУ, 2014. – 272 с.

2. Вітлінський В. В. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком / Вітлінський В. В. – К.: КНЕУ, 2013. – 292 с.

3. Смирнов Э. А. Разработка управленческих решений / Смирнов Э. А. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 271 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Токар І.І., асистент

Обозна М.Д., студент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Готельне господарство об'єднує в собі сукупність різних галузей та напрямків сфери послуг. Сьогодні готель не є лише місцем для ночівлі. Це цілий комплекс послуг – від елементарних зручностей до проведення складних розважальних та оздоровчих програм.

Готельне господарство є однією із найважливіших складових туристичної індустрії, яка визначає її реальний потенціал. Незважаючи на те, що сфера послуг набуває дедалі більшого розвитку в нашій країні, розвиток і функціонування готельного господарства ускладнюється цілою низкою проблем.

Сучасний стан та тенденції до розвитку в готельній індустрії країни можна охарактеризувати наступними твердженнями:

- досягнення індустрії гостинності України є дуже скромними, якщо брати до уваги загальносвітову тенденцію невинного зростання та розвитку цієї сфери діяльності;

- основний готельний фонд України на жаль не відповідає міжнародним стандартам;

- висококомфортабельні готелі, які були введені в експлуатацію за допомогою іноземних компаній, дозволили істотно скоротити існуючий дефіцит ланки готелів високого класу, призначеної для багатих клієнтів.

Вартість розміщення в таких готелях можна порівняти з вартістю розміщення в готелях найбільших столиць світу [1].

Для подальшого аналізу доцільно представити основні показники розвитку готельного господарства України за 2011-2015 роки, який наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Загальна характеристика колективних засобів розміщення [2]

Рік	Кількість готелів та аналогічних засобів розміщування, од.	Кількість місць в готелях та аналогічних засобах розміщування, тис. од.	Кількість розміщених в готелях та аналогічних засобах розміщування, тис. осіб
2011	3162	154,2	4656,8
2012	3144	162,8	4983,9
2013	6411	179,1	5467,8
2014*	4572	135,5	3814,2
2015*	4341	132,5	4297,2

*без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

У 2015 р. місця для проживання надавав 4341 колективний засіб розміщування (юридичні особи та фізичні особи-підприємці) із кількістю місць – 404 тис.

Більшість відвідувачів (74,3%) переважно обирали готелі та аналогічні засоби розміщування.

Серед розміщених осіб 11,5% становили іноземці, що свідчить про високу долю внутрішнього туризму в країні [3].

Аналіз динаміки колективних засобів розміщення показав, що найбільше зростання кількості колективних засобів розміщення відбувався в 2013 році у порівнянні з аналогічним періодом 2012 року, що зумовлено проведенням в Україні «Євро-2012».

Останніми роками намічено негативну тенденцію у зменшенні кількості таких засобів за рахунок виключення кількості засобів тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції залишається вищою, а також закриттям підприємств готельного господарства через економічну кризу.

Водночас загальна кількість осіб, розміщених в готелях та аналогічних засобах розміщування, збільшилася майже на 13%, що свідчить про збільшення навантаження на такі засоби.

Аналіз структури номерного фонду українських готелів та аналогічних засобів розміщення зазначив, що в Україні має місце насичення ринку готелів 4 і 5 зірок. Це найбільш прибутковий сектор, проте, вільні ніші незабаром заповняться, і інтерес інвесторів перейде до малих і середніх готелів з помірним набором послуг, тобто категорії 2-3 зірок. Цільовий сегмент підприємств даного сектора – представники внутрішнього туризму. Існуючі готелі даного рівня володіють низьким сервісом, тому підвищення якості обслуговування є актуальним питанням [1].

Література:

1. Балацька Н.Ю. Особливості та перспективи розвитку готельного бізнесу в Україні / Н.Ю. Балацька, В.М. Репринцева // «Молодий вчений». – 2016. – №1(28). – Частина 1. – С. 12-15.

2. Колективні засоби розміщування / Матеріали офіційного сайту Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Заголовок з екрану.

3. Експрес-випуск Державної служби статистики України «Мережа колективних засобів розміщування у 2015 році» / Матеріали офіційного сайту Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Заголовок з екрану.

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Шевченко І.Ю., к.е.н., доцент

Гордієнко Є.А., студент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Як свідчать дані вільної енциклопедії Вікіпедія [1] ресторанне господарство – це сфера надання послуг з виробництва та реалізації кулінарної продукції й організації її споживання.

Не виникає жодного сумніву щодо того, що ресторанне господарство є надзвичайно важливою галуззю національної економіки, розвиток якої значною мірою характеризує соціально-економічний розвиток держави.

Метою дослідження є здійснення ретроспективного аналізу діяльності підприємств ресторанного господарства в Україні.

Основні результати дослідження представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Показники діяльності підприємств ресторанного господарства в Україні у 2012-2015 рр. (сформовано авторами за даними [2])

Показники	Значення показників за роками			
	2012	2013	2014	2015
1	2	3	4	5
Кількість підприємств, підприємства	7359	7667	6100	5928
Чисельність зайнятих працівників, тис. осіб	92,9	89,2	71,9	61,7
Середня чисельність персоналу 1 підприємства, чол.*	13	12	12	11
Витрати на оплату праці персоналу, млн. грн.	2010,5	1852,1	1643,4	1611,5
Середньомісячна заробітна плата 1 працівника, грн.*	21641,55	20763,45	22856,75	26118,31
Вартість необоротних активів, млн. грн.	4690,2	5204,1	4410,2	4104,2
Обсяг реалізованих послуг, млн. грн.	10977,3	10678,1	10487,7	13113,7
Фондовіддача*	2,34	2,05	2,38	3,20